

Формування сприятливих умов: План створить належні умови для інвесторів і державного сектору, забезпечуючи економічно ефективний, соціально збалансований і справедливий перехід. Важливу роль відіграють таксономія ЄС, принцип енергоефективності, стійкість та фінансові інструменти, які допоможуть спрямовувати інвестиції у сталий розвиток. Для державного сектору визначальними стануть Європейський семестр, Екологічний огляд впровадження та плани в рамках Енергетичного союзу.

Підтримка реалізації проєктів: План передбачає спеціалізовану допомогу державним органам і ініціаторам проєктів у визначенні, структуризації та реалізації сталих ініціатив. Це включатиме оцінку фінансових потреб, планування інвестицій і безпосередню підтримку як державних, так і приватних проєктів.

Формування витрат у проєктах сталого розвитку та зеленої економіки є складним процесом, що залежить від технологічних, фінансових та регуляторних факторів. Використання екологічних інновацій дозволяє не лише знизити загальні витрати, але й підвищити ефективність реалізації проєктів. Подальші дослідження у цій сфері допоможуть розробити оптимальні фінансові стратегії для підтримки зеленої економіки.

Література:

1. United Nations. Sustainable Development Goals Report 2022. URL : <https://unstats.un.org/sdgs/report/2022/> (дата звернення: 17.02.2025)
2. European Commission (2021). Green Deal and Sustainable Finance. URL : https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/finance-and-green-deal_en (дата звернення: 17.02.2025)
3. World Bank (2020). Financing Sustainable Development: Innovative Solutions for Green Economy. URL : <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/79631c55908be598da5362fa23186ccb-0340022025/original/World-Bank-IBRD-Impact-Report-2020.pdf> (дата звернення: 17.02.2025)

ОСОБЛИВОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ В АСПЕКТАХ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ

КОЛМАКОВА О. М., канд. екон. наук, доц., доц. кафедри економіки та маркетингу

ТКАЧЕНКО А. С, студентка

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Зелена економіка та сталий розвиток є важливими поняттями, які визначають сучасні тенденції розвитку суспільства. Вони передбачають відповідальне ставлення до використання ресурсів, зменшення негативного впливу на навколишнє середовище та забезпечення сталого економічного зростання.

У цьому контексті відновлення основних засобів відіграє важливу роль. Адже саме основні засоби є матеріальною основою виробництва та споживання. Їх стан та ефективність безпосередньо впливають на економічні, екологічні та соціальні аспекти розвитку.

Зарубіжні дослідники трактують поняття «зеленої економіки» як процес трансформації економічної системи, що виявляє її дисбаланси та неефективність, спрямований на досягнення добробуту суспільства та забезпечення рівного доступу до ресурсів для всіх громадян у рамках екологічної та економічної гармонії [1]. Українські науковці Е. В. Прушківська та Ю. О. Шевченко зазначають, що зелена економіка являє собою систему економічних відносин між суб'єктами господарювання, засновану на принципах збереження природного середовища, впровадження передових енергоефективних і ресурсозберігаючих технологій, а також спрямовану на покращення якості життя населення, з урахуванням обмежень та можливостей екосистем [6].

Одним із ключових підходів є концепція кругової економіки, що базується на ремонтпридатності, модернізації та вторинному використанні основних засобів, що дозволяє продовжити їх життєвий цикл і зменшити утворення відходів. Повторне використання та рециклінг матеріалів значно зменшують споживання первинних ресурсів, знижують навантаження на довкілля та сприяють зменшенню витрат підприємств. Особливо важливим є скорочення відходів за допомогою екологічно чистих виробничих технологій, які передбачають мінімізацію відходів на всіх етапах життєвого циклу обладнання [7].

Важливою складовою є енергоефективність, яка передбачає впровадження енергоощадного обладнання, оптимізацію виробничих процесів, застосування систем енергомоніторингу та перехід на відновлювані джерела енергії, такі як сонячні, вітрові та гідроелектростанції. Використання екологічно чистих та енергоефективних матеріалів також дозволяє значно знизити рівень викидів CO₂ і зменшити залежність від викопних видів палива [2].

Не менш важливим є екологічне управління життєвим циклом основних засобів, що включає оцінку впливу кожного етапу їхньої експлуатації на довкілля, впровадження екодизайну та використання міжнародних стандартів екологічного менеджменту. Впровадження міжнародних стандартів, таких як ISO 14001:2015 (екологічний менеджмент) та ISO 50001:2018 (енергоменеджмент), дозволяє оптимізувати екологічну діяльність підприємств, зменшити споживання ресурсів та мінімізувати викиди шкідливих речовин у довкілля [5]. Для стимулювання підприємств до екологічної модернізації важливими є фінансові та регуляторні заходи, такі як пільгове кредитування, податкові преференції за використання енергоефективного обладнання та державні програми підтримки зеленої модернізації. Це може включати використання енергоефективних технологій, зменшення викидів шкідливих речовин, утилізацію відходів та інші заходи, спрямовані на збереження природи [3].

Окрім економічних і технологічних аспектів, значну роль відіграє соціальна відповідальність бізнесу. Це передбачає залучення компаній до

ініціатив із декарбонізації, популяризацію принципів сталого розвитку серед працівників і партнерів, а також підвищення рівня екологічної обізнаності через навчальні програми та сертифікацію. Освітні програми, екологічна сертифікація, корпоративні ініціативи з озеленення та зменшення викидів CO₂ – усе це сприяє формуванню відповідального ставлення до навколишнього середовища. Отже, відновлення основних засобів у контексті зеленої економіки та сталого розвитку спрямоване на зменшення екологічного навантаження, підвищення ефективності використання ресурсів і стимулювання екологічно орієнтованого бізнесу [4].

Таким чином, можна дійти висновку, що зелена економіка спрямована на покращення рівня життя населення та забезпечення соціальної рівності, водночас мінімізуючи екологічні загрози та раціонально використовуючи природні ресурси. Це поняття слід розглядати у взаємозв'язку зі скороченням викидів вуглецю, підвищенням ефективності ресурсокористування та створенням системи, що відповідає інтересам суспільства. Окрім цього, зелена економіка має виразну соціальну спрямованість і ґрунтується на принципах людиноцентризму.

Відновлення основних засобів у контексті зеленої економіки та сталого розвитку – це комплексний процес, який охоплює технологічні, економічні, екологічні та соціальні аспекти. Впровадження сучасних підходів дозволяє не лише зменшити негативний вплив на довкілля, а й підвищити конкурентоспроможність підприємств, скоротити витрати та сприяти формуванню сталого майбутнього для наступних поколінь.

Література:

1. Towards a Green Economy: Pathways to Sustainable Development and Poverty Eradication. URL: <https://www.unep.org/explore-topics/green-economy>
2. Енергоефективні рішення для промислових підприємств. URL: https://allindustry.com.ua/2023/11/01/energoefektivni-rishennya-dlya-promislovih-pidpriyemstv/?utm_source=chatgpt.com
3. Звіт щодо інструментів стимулювання зеленої модернізації промислових підприємств в країнах ЄС та в Україні, Київ, 2020 р. URL: https://livingplanet.org.ua/images/2023/04.032020_zvit.pdf?utm_source=chatgpt.com
4. Матеріали круглого столу «Зелені рішення як пріоритет корпоративної соціальної відповідальності», Дніпро: ДНУ, 2023. 232 с. URL: <https://www.researchgate.net/publication/375697372>
5. Національний стандарт. Екологічне управління. Оцінювання життєвого циклу. Принципи та структура. ДСТУ ISO 14040:2013. URL: https://zakon.isu.net.ua/sites/default/files/normdocs/dstu_iso_14040_2013.pdf?utm_source=chatgpt.com
6. Прушківська Е.В., Шевченко Ю.О. Розвиток зеленої економіки: національний аспект, Бізнесінформ. № 3. 2013. С. 186–91.
7. Циркулярна економіка: визначення, значення та переваги. URL: https://uk.eureporter.co/environment/waste/circular-economy/2023/02/23/circular-economy-definition-importance-and-benefits-2/?utm_source=chatgpt.com